

Bildiri

Birinci Dünya Savaşı'nın sona ermesinin 100. yıldönümü vesilesiyle, Sevr Barış Anlaşması'nı imzalayan devletlere

Haklı olarak, Sevr Antlaşması'nı imzalayan Avrupa ve Orta Doğu ülkeleri ve halkları I. Dünya Savaşı'nın bitiminin 100. yıldönümünü ciddiyle kutlayabilirler.

Öyle ki, o küresel felaket milyonlarca insanın hayatını aldı ve binlerce yerleşim birimlerini Avrupa'da ve Orta Doğu'da yerle bir etti. 1,5 milyondan fazla Ermeni'nin hayatını alarak, Batı Ermenistan'ı ve Kilikya'yı da yakıp yıktı. Savaşı sona erdirme işinde ermeni askeri ve subayı da hem düzenli orduda hem de gönüllü kuvvetlerde batı ve doğu cephelerinde cesurca savaşarak önemli rol oynadı.

Ancak kabul etmeliyiz ki bu anlamlı etkinliğin 100. yıldönümünün şenlik havası, Ortadoğu'da devam eden silahlı çatışmaları, kaosu ve insanlığa karşı işlenen yeni suçları maskeleyememektedir.

Sebebi nedir? Ne de olsa, Birinci Dünya Savaşı'nın son belgesi olan Sevr Barış Anlaşması, bir barış anlaşmasıdır. Neden antlaşma bölgede kalıcı ve istikrarlı bir barışı garanti etmiyor?

Belki de, duraklayıp itiraf etmek gerekir ki, evet gerçi savaş 100 yıl önce bitmiş, ancak Antlaşma'nın nihayi sonuçlarıyla ilgili alınan kararların önemli bir kısmı, Sevr Barış Antlaşması ve Woodrow Wilson'un Tahkim Kararı da dahil olmak üzere bugüne kadar uygulanmamıştır. Özellikle Ermeni halkının ve Orta Doğu'nun diğer yerli halkların, Kürtlerin, Yunanlıların, Süryanilerin hakları gibi.

Çünkü zamanında yapılan bu büyük hata, aslında çatışan tarafları, onların ülkelerini ve nesillerini rehin halinde tutmaktadır. Balkanlar'da, Orta Doğu'da ve Kafkasya'da elli yılda bir yeni güçlerle çatışmaları, savaşları ve kaosu körüklemektedir.

Belki de itiraf etmek gerekir ki, Genelkurmay Başkanı Harbord'un ABD Senatosu'na sunduğu sonucun doğru olduğunu gösteriyor. "Milyarların gelecek savaşlar için harcanması yerine, milyonların bakım için harcanması tercih edilir."

Günümüzün inatçı gerçeği tam da odur ki, mevcut sorunların ve tehditlerin barışçıl yoldan çözümüne gidilmemesi ve halkların haklarının tesis edilmemesi takdirde, Avrupa'da ve Orta Doğu'da hiçbir ülke ve halk şimdiki ve gelecekteki tehditlere karşı kayıtsız kalmayacaktır.

Ortadoğu'daki halklar ve devletler arasında kalıcı barış ve gerçek işbirliği kurmak için, Paris Sözleşmesi'yle 1920'de alınan tüm kararları nihayet hayata geçirmek ve uygulamak gerekir. Ermeni halkının hakları da dahil olmak üzere.

Radik Khamoyan

Batı Ermenistan Cumhuriyeti (Ermenistan) Cumhurbaşkanı

2018-11-10

Հայերենից թարգմանությունը՝ Վրեժ Բոսայանի
Ermenice'den Türkçe'ye çeviren: Vrezh Kosayan